

EUROPSKA UNIJA

EUROPSKI PARLAMENT

VIJEĆE

Bruxelles, 6. veljače 2024.
(OR. en)

2022/0304 (COD)

PE-CONS 39/23

CODIF 10
COMER 85
POLCOM 141
CODEC 1226

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izvanrednim
trgovinskim mjerama za zemlje i područja koji sudjeluju u procesu
stabilizacije i pridruživanja ili su s njim povezani (kodificirani tekst)

UREDBA (EU) 2024/...
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od ...

**o izvanrednim trgovinskim mjerama za zemlje i područja
koji sudjeluju u procesu stabilizacije i pridruživanja ili su s njim povezani
(kodificirani tekst)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom¹,

¹ Stajalište Europskog parlamenta od 16. siječnja 2024. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od

budući da:

- (1) Uredba Vijeća (EZ) br. 1215/2009² značajno je izmijenjena nekoliko puta³. Radi jasnoće i racionalnosti tu bi uredbu trebalo kodificirati.
- (2) Sklopljeni su sporazumi o stabilizaciji i pridruživanju sa svim sudionicima procesa stabilizacije i pridruživanja.
- (3) Očekuje se da će otvaranje tržišta Unije uvozu iz zemalja zapadnog Balkana doprinijeti političkoj i ekonomskoj stabilizaciji regije, a neće imati nepovoljne učinke za Uniju.
- (4) Sustav autonomnih trgovinskih mjera, kako je izvorno uspostavljen Uredbom Vijeća (EZ) br. 2007/2000⁴, predstavlja vrijednu potporu gospodarstvima partnera sa zapadnog Balkana.

² Uredba Vijeća (EZ) br. 1215/2009 od 30. studenoga 2009. o uvođenju izvanrednih trgovinskih mjera za zemlje i područja koji sudjeluju u Procesu stabilizacije i pridruživanja Europske unije ili su s njim povezani (SL L 328, 15.12.2009., str. 1.).

³ Vidjeti Prilog II.

⁴ Uredba Vijeća (EZ) br. 2007/2000 od 18. rujna 2000. o uvođenju izvanrednih trgovinskih mjera za zemlje i područja koji sudjeluju u Procesu stabilizacije i pridruživanja Europske unije ili su s njim povezani o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2820/98 i stavljanju izvan snage Uredbi (EZ) br. 1763/1999 i (EZ) br. 6/2000 (SL L 240, 23.09.2000., str. 1.).

- (5) Mjere predviđene ovom Uredbom dio su procesa stabilizacije i pridruživanja i odgovaraju na specifične okolnosti na zapadnom Balkanu. Te mjere ne bi trebale predstavljati presedan za trgovinsku politiku Unije prema trećim zemljama.
- (6) U skladu s procesom stabilizacije i pridruživanja, zasnovanom na ranijem regionalnom pristupu i zaključcima Vijeća od 29. travnja 1997., razvoj bilateralnih odnosa između Europske unije i zemalja zapadnog Balkana podliježe određenim uvjetima. Odobravanje autonomnih trgovinskih povlastica povezano je s poštovanjem temeljnih načela demokracije i ljudskih prava te spremnošću dotičnih zemalja za razvoj međusobnih gospodarskih odnosa. Odobravanje poboljšanih autonomnih trgovinskih povlastica u korist zemalja koje sudjeluju u procesu stabilizacije i pridruživanja trebalo bi biti povezano s njihovom spremnošću za provedbu učinkovitih gospodarskih reformi i za regionalnu suradnju, posebno kroz uspostavu područja slobodne trgovine u skladu s relevantnim standardima GATT-a/WTO-a. Pored toga, pravo na korištenje autonomnih trgovinskih povlastica trebalo bi se uvjetovati uključivanjem stranaka korisnica u učinkovitu upravnu suradnju s Unijom kako bi se spriječio svaki riziku od prijevara.

- (7) Trgovinske povlastice mogu se odobriti samo zemljama ili područjima koji imaju carinsku upravu.
- (8) Prilikom određivanja trgovinskih mjera predviđenih ovom Uredbom trebalo bi voditi računa o tome da Srbija i Kosovo* predstavljaju zasebna carinska područja.
- (9) Za potrebe potvrde o podrijetlu i postupke upravne suradnje trebale bi se primjenjivati relevantne odredbe Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/2446⁵ i Provedbene uredbe Komisije (EU) 2015/2447⁶.

* Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.

⁵ Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 od 28. srpnja 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343, 29.12.2015., str. 1.).

⁶ Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447 od 24. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije (SL L 343, 29.12.2015., str. 558.).

- (10) Kako bi se usvojile odredbe potrebne za primjenu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s izmjenama i tehničkim prilagodbama Priloga I. potrebnim nakon izmjena oznaka kombinirane nomenklature i pododjeljaka integrirane tarife Europske unije (TARIC), kao i prilagodbama potrebnim nakon odobravanja trgovinskih povlastica na temelju drugih aranžmana između Unije i zemalja i područja iz ove Uredbe. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016⁷. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

⁷ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

- (11) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe u pogledu suspenzije prava na povlaštene aranžmane u slučaju nepoštovanja, za izdavanje potvrda o istovjetnosti robe kojima se potvrđuje da su proizvodi podrijetlom iz dotične zemlje ili s dotičnog područja i da odgovaraju definiciji iz ove Uredbe te za privremenu suspenziju, u cijelosti ili djelomično, aranžmana predviđenih ovom Uredbom, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁸.
- (12) Primjereno je ograničiti razdoblje primjene ove Uredbe do 31. prosinca 2025. ,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

⁸ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

Članak 1.
Povlašteni aranžmani

1. Uvoz u Uniju proizvoda obuhvaćenih poglavljima 7. i 8. kombinirane nomenklature podrijetlom iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije („stranke korisnice”) ne podliježe količinskim ograničenjima ili mjerama s istovrsnim učinkom i izuzima se od carina i davanja s istovrsnim učinkom.
2. Na proizvode podrijetlom iz stranaka korisnica i dalje se primjenjuju odredbe ove Uredbe ako je tako navedeno u tim odredbama. Na takve proizvode primjenjuju se i sve povlastice predviđene ovom Uredbom koje su povoljnije od onih predviđenih bilateralnim sporazumima između Unije i tih stranaka korisnica.

Članak 2.
Uvjeti za stjecanje prava na povlaštene aranžmane

1. Pravo na ostvarivanje koristi od povlaštenih aranžmana iz članka 1. podliježe sljedećim uvjetima:
 - (a) poštovanju definicije „proizvoda s podrijetlom” predviđene u glavi II. poglavlju 1. odjeljku 2. pododjeljcima 4. i 5. Delegirane uredbe (EU) 2015/2446 i glavi II. poglavlju 2. odjeljku 2. pododjeljcima 10. i 11. Provedbene uredbe (EU) 2015/2447;

- (b) suzdržavanju stranaka korisnica od uvođenja novih carina i davanja s istovrsnim učinkom i novih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom na uvoz podrijetlom iz Unije, od povećavanja postojećih carina ili davanja odnosno od uvođenja bilo kakvih drugih ograničenja;
- (c) uključivanju stranaka korisnica u učinkovitu upravnu suradnju s Unijom kako bi se spriječio svaki rizik od prijevare; i
- (d) suzdržavanju stranaka korisnica od ozbiljnog i sustavnog kršenja ljudskih prava, uključujući temeljna prava radnika, temeljnih načela demokracije i vladavine prava.

2. Ne dovodeći u pitanje uvjete utvrđene u stavku 1. ovog članka, pravo na ostvarivanje koristi od povlaštenih aranžmana iz članka 1. podliježe spremnosti stranaka korisnica za provedbu učinkovitih gospodarskih reformi i za regionalnu suradnju s drugim zemljama uključenima u proces stabilizacije i pridruživanja, posebno putem uspostave područja slobodne trgovine u skladu s člankom XXIV. GATT-a iz 1994. i drugim relevantnim odredbama WTO-a.

U slučaju nepoštovanja prvog podstavka Vijeće na osnovi prijedloga Komisije može poduzeti odgovarajuće mjere kvalificiranom većinom.

3. U slučaju da stranka korisnica ne poštuje stavak 1. točku (a), (b) ili (c) ili stavak 2. ovog članka, Komisija putem provedbenih akata može, u cijelosti ili djelomično, suspendirati pravo dotične stranke korisnice na povlastice na temelju ove Uredbe. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 8. stavka 3.

Članak 3.

Poljoprivredni proizvodi - carinske kvote

1. Za određene vinske proizvode iz Priloga I. podrijetlom iz stranaka korisnica suspendiraju se carine koje se primjenjuju na uvoz u Uniju, i to na razdoblje, u visini, u okviru carinske kvote Unije i pod uvjetima navedenima u tom prilogu za svaki proizvod i podrijetlo.
2. Neovisno o drugim odredbama ove Uredbe, posebno njezinom članku 10., s obzirom na posebnu osjetljivost poljoprivrednog tržišta i tržišta ribarstva, Komisija može, u slučajevima kada uvoz poljoprivrednih proizvoda i proizvoda ribarstva dovodi do ozbiljnog poremećaja na tržištima Unije i njezinih regulatornih mehanizama, donijeti odgovarajuće mjere s pomoću provedbenih akata. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 8. stavka 3.

Članak 4.

Upravljanje carinskim kvotama

Carinskim kvotama iz članka 3. stavka 1. ove Uredbe upravlja Komisija u skladu s glavom II. poglavljem 1. odjeljkom 1. Provedbene uredbe (EU) 2015/2447.

Komunikacija između država članica i Komisije u tu svrhu odvija se, koliko je god to moguće, putem telematske veze.

Članak 5.

Pristup carinskim kvotama

Svaka država članica osigurava uvoznicima jednak i neprekinuti pristup carinskim kvotama sve dok to dozvoljava preostali opseg kvote.

Članak 6.

Delegiranje ovlasti

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 7. u pogledu:

- (a) izmjena i tehničkih prilagodbi Priloga I. potrebnih nakon izmjena oznaka kombinirane nomenklature i pododjeljaka integrirane tarife Europske unije (TARIC);

- (b) prilagodbi potrebnih nakon odobravanja trgovinskih povlastica na temelju drugih aranžmana između Unije i stranaka korisnica;
- (c) potpune ili djelomične suspenzije prava dotične stranke korisnice na povlastice na temelju ove Uredbe u slučaju da ta stranka korisnica ne poštuje članak 2. stavak 1. točku (d).

Članak 7.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 6. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 3. prosinca 2013. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 6. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 6. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu ili Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 8.
Postupak odbora

1. Za potrebe članka 2. i 10., Komisiji pomaže Provedbeni odbor za zapadni Balkan. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Za potrebe članka 3. stavka 2., Komisiji pomaže odbor osnovan u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća⁹. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 9.
Suradnja

Države članice i Komisija blisko surađuju kako bi osigurale poštovanje ove Uredbe, a posebno članka 10. stavka 1.

⁹ Uredba (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o zajedničkim pravilima za uvoz (SL L 83, 27.3.2015., str. 16.).

Članak 10.
Privremena suspenzija

1. Ako Komisija utvrdi da postoji dovoljno dokaza o prijevari ili uskraćivanju upravne suradnje potrebne za provjeru dokaza o podrijetlu, ili da postoji veliki porast izvoza u Uniju koji nadilazi uobičajenu razinu proizvodnje i izvoznog kapaciteta ili da stranke korisnice ne poštuju članak 2. stavak 1. točku (a), (b) ili (c), ona može poduzeti mjere za potpunu ili djelomičnu suspenziju aranžmana predviđenih u ovoj Uredbi na razdoblje od tri mjeseca, pod uvjetom da je prije toga:
 - (a) obavijestila Provedbeni odbor za zapadni Balkan;
 - (b) pozvala države članice da poduzmu mjere predostrožnosti potrebne kako bi se zaštitili financijski interesi Unije ili osiguralo da stranke korisnice poštuju članak 2. stavak 1.;
 - (c) objavila obavijest u *Službenom listu Europske unije* u kojoj se navodi da postoje razlozi za opravdanu sumnju u pogledu primjene povlaštenih aranžmana ili poštovanja članka 2. stavka 1. od strane dotične stranke korisnice, što može dovesti u pitanje njezino pravo daljnjeg uživanja povlastica odobrenih ovom Uredbom.

Mjere iz prvog podstavka ovog stavka donose se provedbenim aktima. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 8. stavka 3.

2. Po isteku razdoblja suspenzije Komisija se odlučuje za prekid privremene mjere suspenzije ili za produljenje mjere suspenzije u skladu sa stavkom 1.

Članak 11.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EZ) br. 1215/2009 stavlja se izvan snage.

Upućivanja na uredbu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga III.

Članak 12.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetoga dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se do 31. prosinca 2025.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u ...

Za Europski parlament

Predsjednica

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica

PRILOG I.

U vezi s carinskim kvotama iz članka 3. stavka 1.

Neovisno o pravilima za tumačenje kombinirane nomenklature tekst naziva proizvodâ smatra se samo indikativnom vrijednošću, s obzirom na to da se povlašteni režim u kontekstu ovog Priloga određuje oznakama KN. U slučaju kada su navedene oznake ex KN, povlašteni režim određuje se zajedničkom primjenom oznake KN i odgovarajućeg naziva.

Redni br.	Oznaka KN	Naziv	Godišnji opseg kvote ¹	Stranke korisnice	Stopa carine
09.1530	ex 2204 21 94 ex 2204 21 95 ex 2204 21 96 ex 2204 21 97 ex 2204 21 98 ex 2204 22 93 ex 2204 22 94 ex 2204 22 95 ex 2204 29 93 ex 2204 29 94 ex 2204 29 95	Vino od svježeg grožđa stvarne volumne alkoholne jakosti ne veće od 15 % vol., osim pjenušavog vina	30 000 hl	Albanija ² , Bosna i Hercegovina ³ , Kosovo ⁴ , Crna Gora ⁵ , Sjeverna Makedonija ⁶ , Srbija ⁷ .	Izuzeće

-
- 1 Za uvoz podrijetlom iz stranaka korisnica primjenjuje se jedan ukupni opseg po carinskoj kvoti.
- 2 Primjena ukupne carinske kvote na vino podrijetlom iz Albanije uvjetovana je prethodnim iscrpljivanjem pojedinačne carinske kvote predviđene Protokolom o vinu sklopljenim s Albanijom. Ta pojedinačna kvota otvorena je pod rednim brojevima 09.1512 i 09.1513.
- 3 Primjena ukupne carinske kvote na vino podrijetlom iz Bosne i Hercegovine uvjetovana je prethodnim iscrpljivanjem obiju pojedinačnih carinskih kvota predviđenih Protokolom o vinu sklopljenim s Bosnom i Hercegovinom. Te pojedinačne kvote otvorene su pod rednim brojevima 09.1528 i 09.1529.
- 4 Primjena ukupne carinske kvote na vino podrijetlom iz Kosova uvjetovana je prethodnim iscrpljivanjem obiju pojedinačnih carinskih kvota predviđenih Protokolom o vinu sklopljenim s Kosovom. Te pojedinačne kvote otvorene su pod rednim brojevima 09.1570 i 09.1572.
- 5 Primjena ukupne carinske kvote na vino podrijetlom iz Crne Gore, u mjeri u kojoj se odnosi na proizvode obuhvaćene oznakom KN 2204 21, uvjetovana je prethodnim iscrpljivanjem pojedinačne carinske kvote predviđene Protokolom o vinu sklopljenim s Crnom Gorom. Ta pojedinačna kvota otvorena je pod rednim brojem 09.1514.
- 6 Primjena ukupne carinske kvote na vino podrijetlom iz Sjeverne Makedonije uvjetovana je prethodnim iscrpljivanjem obiju pojedinačnih carinskih kvota predviđenih Dodatnim protokolom o vinu sklopljenim sa Sjevernom Makedonijom. Te pojedinačne kvote otvorene su pod rednim brojevima 09.1558 i 09.1559.
- 7 Primjena ukupne carinske kvote na vino podrijetlom iz Srbije uvjetovana je prethodnim iscrpljivanjem obiju pojedinačnih carinskih kvota predviđenih Protokolom o vinu sklopljenim sa Srbijom. Te pojedinačne kvote otvorene su pod rednim brojevima 09.1526 i 09.1527.
-

PRILOG II.

Uredba stavljena izvan snage s naknadnim izmjenama

Uredba Vijeća (EZ) br.1215/2009 (SL L 328, 15.12.2009., str. 1.)	
Uredba (EU) br. 1336/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 347, 30.12.2011., str. 1.)	
Uredba Vijeća (EZ) br. 517/2013 (SL L 158, 10.6.2013., str. 1.)	Samo članak 1. stavak 1. točka (n) peta alineja i točka 16.5 Priloga
Uredba (EU) br. 1202/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 321, 30.11.2013., str. 1.)	
Uredba (EU) 2015/2423 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 341, 24.12.2015., str. 18.)	
Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/1464 (SL L 209, 12.8.2017., str. 1.)	
Uredba (EU) 2020/2172 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 432, 21.12.2020., str. 7.)	

PRILOG III.

Korelacijska tablica

Uredba (EZ) br. 1215/2009	Ova Uredba
Članci 1. i 2.	Članci 1. i 2.
Članak 3. stavak 1.	Članak 3. stavak 1.
Članak 3. stavak 4.	Članak 3. stavak 2.
Članak 5.	Članak 4.
Članak 6.	Članak 5.
Članak 7.	Članak 6.
Članak 7.a stavci 1., 2. i 3.	Članak 7. stavci 1., 2. i 3.
-	Članak 7. stavak 4.
Članak 7.a stavak 4.	Članak 7. stavak 5.
Članak 7.a stavak 5.	Članak 7. stavak 6.
Članak 8. stavci 1. i 2.	Članak 8. stavci 1. i 2.
Članak 8. stavak 4.	Članak 8. stavak 3.
Članak 9.	Članak 9.
Članak 10. stavak 1.	Članak 10. stavak 1.
Članak 10. stavak 3.	Članak 10. stavak 2.
Članci 11. i 12.	Članci 11. i 12.
Prilog I.	Prilog I.
Prilog III.	—
Prilog IV.	—
—	Prilog II.
—	Prilog III.